

Ἐπιθυμία (Galopin Pierre-Marie, Guillet Jacques)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἡ ὑπέριστα τελειότητα γιὰ τὸ βουδισμό εἶναι ἡ «κατάπιξη τῆς ἐπιθυμίας». Πόσο μακριὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ ὄνειρο βρίσκονται οἱ ἄνθρωποι τῆς Βίβλου, ἀκόμα καὶ οἱ πλησιέστεροι στὸ Θεό! Ἀντίθετα, ἡ Βίβλος εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὴν ταραχὴ καὶ τὴν διαμάχη ποὺ προκαλεῖ κάθε μορφὴ ἐπιθυμίας. Βέβαια, δὲν τὶς ἀποδέχεται ὅλες, καὶ οἱ πιὸ ἀγνές ἐπιθυμίες πρέπει νὰ ἐξαγνιστοῦν ριζικά, γιὰ νὰ πάρουν ὅλη τους τὴ δύναμη καὶ ν' ἀποδώσουν στὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξη ὅλη της τὴν ἄξια.

I. Ἡ ἐπιθυμία ζωῆς

Στὴ ρίζα κάθε ἐπιθυμίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχει ἡ οὐσιαστικὴ του ἔνδεια καὶ ἡ βασικὴ του ἀνάγκη νὰ κατέχει τὴ ζωὴ μέσα στὴν πληρότητα καὶ στὴν ἀνάπτυξη τῆς ὑπάρξεώς του. Αὐτὸ τὸ φυσικὸ δεδομένο βρίσκεται στὴν τάξη τῶν πραγμάτων, καὶ ὁ Θεὸς τὸ καθιερώνει. Τὸ ἀξίωμα τῆς Σοφίας Σειράχ, «μὴ ἀφυστερήσης ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας, καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μὴ σε παρελθάτω» (Σειρ 14,14), δὲν ἐκφράζει βέβαια τὴν πιὸ ὑψηλὴ βιβλικὴ σοφία. Ἄν δὲν μπορεῖ νὰ ἀναγνωριστεῖ ὡς ἰδανικὸ, προϋποτίθεται ὅμως ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ σὰν μία φυσικὴ ἀντίδραση, γιατί, ἂν θυσιάζει ἐκεῖνος τὴ ζωὴ του, τὸ κάνει ὥστε τὸ ποίμνιό του «ζωὴν ἔχη καὶ περισσὸν ἔχη» (Ἰω 10,10).

Τὰ κείμενα τῆς Γραφῆς ἐπιβεβαιώνουν αὐτὴ τὴ φυσικὴ παρουσία καὶ τὴ θετικὴ σημασία τῆς ἐπιθυμίας. Πολλὲς συγκρίσεις μαρτυροῦν τὶς πιὸ σφοδρὲς ἐπιθυμίες: «ὄν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων» (Ψλ 41,2), «ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν» (122,2), ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός» (129,6), «ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην» (50,10). Συχνὰ οἱ προφῆτες καὶ τὸ Δευτερονόμιο στηρίζουν τὶς ἀπειλὲς τους ἢ τὶς ἐπαγγελίες τους στὶς μόνιμες ἐπιθυμίες τοῦ ἀνθρώπου: νὰ φυτεύει, νὰ οἰκοδομεῖ, νὰ παντρεύεται (Δτ 28,30• 20,5 ἔξ• Ἄμ 5,11• 9,14• Ἦσ 65,21). Ἀκόμα καὶ ὁ ἡλικιωμένος, ποῦ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδειξε «θλίψεις πολλὰς καὶ κακὰς», δὲν πρέπει νὰ πάψει νὰ περιμένει ὅτι Ἐκεῖνος «ἐπιστρέψας ζωοποιήσῃ αὐτόν... καὶ παρακαλέσῃ αὐτόν» (Ψλ 70,20 ἔξ).

II. Οἱ διαστροφὲς τῆς ἐπιθυμίας

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιθυμία εἶναι κάτι οὐσιαστικὸ καὶ ἀνεκρίζωτο, μπορεῖ ν' ἀποτελέσει γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἓνα μόνιμο καὶ ἐπικίνδuno πειρασμό. Ἄν ἡ Εὐὰ ἀμάρτησε, εἶναι γιατί ἀφέθηκε νὰ γοητευθεῖ ἀπὸ τὸ ἀπαγορευμένο δέντρο, ποὺ ἦταν «καλὸν εἰς βρῶσιν καὶ ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν καὶ ὠραῖον τοῦ κατανοῆσαι» (Γεν 3,6). Ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὑπέκυψε στὴν ἐπιθυμία της, ἡ γυναίκα θὰ γίνεῖ ἀπὸ τότε θύμα τῆς ἐπιθυμίας ποὺ τὴν ὠθεῖ πρὸς τὸ σύζυγό της καὶ θὰ ὑποστεῖ τὸ νόμο τοῦ ἄνδρα (3,16). Γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ ἀμαρτία εἶναι σὰν μιὰ ἄγρια ἐπιθυμία, ἔτοιμη νὰ σκιρτήσῃ, καὶ ποὺ πρέπει μὲ τὴ βία νὰ κρατηθεῖ ὑποταγμένη (4,7). Αὐτὴ ἡ ἀχαλίνωτη ἐπιθυμία εἶναι ἡ πλεονεξία ἢ ἡ φιληδονία, «ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου» (1 Ἰω 2,16• βλ Ἰακ 1,14 ἐξ), καὶ ἡ ἐπικράτειά της πάνω στὴν ἀνθρωπότητα εἶναι ὁ κόσμος, βασιλῆιο τοῦ Διαβόλου.

Ἡ Βίβλος, ὡς ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι γεμάτη ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐπιθυμίες ποὺ παρασύρουν τὸν ἀμαρτωλό, ὡς λόγος τοῦ Θεοῦ, περιγράφει τὶς ὀλέθριες συνέπειές τους. Στὴν ἔρημο, ὁ Ἰσραήλ, ὅταν ὑποφέρει ἀπὸ τὴν πείνα, ἀντὶ νὰ τραφεῖ μὲ τὴν πίστη στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ (Δτ 8,1-5), ἄλλο δὲν κάνει παρὰ νὰ θρηνεῖ ποὺ ἔχασε τὰ κρέατα τῆς Αἰγύπτου καὶ νὰ ὀρμᾷ στὰ ὀρτύκια — ἀλλὰ οἱ ἔνοχοι βρίσκουν τὸ θάνατο, θύματα τῆς πλεονεξίας τους (Ἀρ 11,4.34). Ὁ Δαβὶδ ὑποκύπτει στὴν ἐπιθυμία του καὶ ἀποκτᾷ τὴν Βηρσαβεὲ (2 Βασ 11,2 ἐξ), προκαλῶντας ἀλλεπάλληλες καταστροφὲς καὶ ἀμαρτίες. Ὁ Ἀχάβ, ὑποκύπτοντας στὴν ἐπιθυμία του, ὕστερα ἀπὸ τὴ συμβουλή τῆς Ἰεζάβελ, καὶ παίρνοντας ἀπὸ τὸ Ναβουθαὶ τὸν ἀμπελώνα του, καταδικάζει σὲ θάνατο τὴ δυναστεία του (3 Βασ 21). Οἱ δυὸ πρεσβύτεροι ἐπιθυμοῦν τὴν Σωσάννα σὲ τέτοιο βαθμὸ ὥστε νὰ «διαστρέψουν τὸν ἑαυτῶν νοῦν» (Δν, Σωσάννα 8.9.20) καὶ πληρώνουν μὲ τὴ ζωὴ τους τὴν ἀμαρτία τους.

Ὁ Νόμος, ἀκόμα πιὸ κατηγορηματικά, ἀποβλέποντας στὴν καρδιά, τὴν πηγὴ τῆς ἀμαρτίας, ἀπαγορεύει τὴν ἔνοχη ἐπιθυμία: «οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα... τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου» (Ἐξ 20,17). Ὁ Ἰησοῦς ἀποκαλύπτει τὴ σημασία αὐτῆς τῆς ἐπιθυμίας, δὲν τὴν ἐπινοεῖ (Μτ 5,28).

III. Ἡ μεταστροφή τῆς ἐπιθυμίας

Ἡ καινοτομία τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἀρχικὰ ὅτι ἀποκαλύπτει μὲ ἀπόλυτη σαφήνεια ὅ,τι ἦταν ἀκόμα καλυμμένο στὴν ΠΔ: «τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κάκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον» (Μτ 15,18). Ἐπίσης ἡ καινοτομία αὐτὴ εἶναι κυρίως ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο διακηρύττει ὡς βεβαιότητα τὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὶς ἐπιθυμίες ποὺ κρατοῦσαν δέσμιο τὸν ἄνθρωπο. Οἱ ἐπιθυμίες αὐτὲς, αὐτὸ «τὸ φρόνημα τῆς σαρκός», εἶναι ὁ θάνατος (Ρωμ 8,6), ἀλλὰ ὁ χριστιανὸς ποὺ κατέχει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἱκανὸς νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν «ἐπιθυμίαν τοῦ πνεύματος», νὰ «σταύρωσῃ τὴν σάρκα σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς

ἐπιθυμίαις» (Γαλ 5,24• βλ Ρωμ 6,12• 13,14• Ἐφ 4,22) καὶ νὰ ἀφεθεῖ «Πνεύματι περιπατεῖν» (Γαλ 5,16).

Αὐτὴ ἡ «ἐπιθυμία τοῦ πνεύματος», ἀπελευθερωμένη χάρις στὸ Χριστό, ὑπῆρχε ἤδη στὸ Νόμο, ποὺ εἶναι «πνευματικός» (Ρωμ 7,14). Ὅλη ἡ ΠΔ διαπνέεται ἀπὸ μιὰ βαθιὰ ἐπιθυμία γιὰ τὸ Θεό. Κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία γιὰ ἀπόκτηση σοφίας (Παρ 5,19• Σειρ 1,20), κάτω ἀπὸ τὴ νوستαλγία τῆς Ἱερουσαλήμ (Ψλ 136,5), κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία ν' ἀνεβεῖ κανεὶς στὴν ἀγία πόλη (127,5) καὶ στὸ Ναὸ (121,1), κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ γνωρίσει κανεὶς τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ μέσα ἀπὸ ὅλες τὶς μορφές του (118,20.131.174), κυλᾷ στὸ βάθος μιὰ ἐπιθυμία ποὺ μαγνητίζει ὅλες τὶς ἐνέργειες, ποὺ δίνει τὴν ἰκανότητα νὰ ξεσκεπάσει κανεὶς τὶς αὐταπάτες καὶ τὶς παραποιήσεις (βλ Ἄμ 5,18- Ἥσ 58,2), νὰ ὑπερνικᾷ ὅλες τὶς ἀπογοητεύσεις, ἡ μοναδικὴ ἐπιθυμία τοῦ Θεοῦ: «Τί γὰρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς; ἐξέλιπεν ἡ καρδιά μου καὶ ἡ σὰρξ μου, ὁ Θεὸς τῆς καρδίας μου καὶ ἡ μερίς μου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα» (Ψλ 72,25 ἔξ• βλ 41,2- 62,2).

IV. Ἐπιθυμία κοινωνίας

Ἡ δυνατότητά μας νὰ ἐπιθυμοῦμε τὸ Θεὸ περισσότερο ἀπὸ καθεὶ στὸν κόσμον συνδέεται στενὰ μὲ τὴν ἐπιθυμία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἰησοῦς κατέχεται ἀπὸ μιὰ διάπυρη καὶ ἀγωνιώδη ἐπιθυμία ποὺ θὰ τὴν κατευνάσει μόνο τὸ βάπτισμά του, τὸ Πάθος του (Λκ 12,49 ἔξ), τὴν ἐπιθυμία νὰ ἴδοξάσει τὸν Πατέρα του (Ἰω 17,4) καὶ νὰ δείξει στὸν κόσμον ὡς ποῖο σημεῖο μπορεῖ νὰ τὸν ἀγαπᾷ (14,30 ἔξ). Αὐτὴ ὅμως ἡ ἐπιθυμία τοῦ Υἱοῦ ποὺ κατευθύνεται πρὸς τὸν Πατέρα του εἶναι ἀδιαχώριστη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία ποὺ τὸν φέρνει πρὸς τοὺς δικούς του καὶ πού, ἐνῶ προχωροῦσε πρὸς τὸ Πάθος του, τὸν ὠθοῦσε νὰ ἐπιθυμεῖ «ἐπιθυμία... τὸ Πάσχα φαγεῖν» μαζί τους (Λκ 22,15).

Αὐτὴ ἡ θεϊκὴ ἐπιθυμία κοινωνίας μὲ τοὺς ἀνθρώπους, «ἐγὼ μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ» (Ἄπ 3,20), ἔχει βαθιὰ ἀπήχηση στὴν ΚΔ. Οἱ ἐπιστολές τοῦ Παύλου, ἰδιαίτερα, εἶναι γεμάτες ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τοῦ Ἀποστόλου γιὰ τοὺς «ἀγαπητοὺς καὶ ἐπιπόθητους ἀδελφούς» (Φιλ 4,1), ποὺ τοὺς «ἐπιποθεῖ πάντας ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ» (1,8), ἀπὸ τὴν χαρὰ νὰ νιώθει, χάρις στὴ μαρτυρία τοῦ Τίτου, «τὴν ἐπιπόθησιν» τῶν Κορινθίων γιὰ ἐκεῖνον (2 Κορ 7,7), βέβαιο καρπὸ τῆς ἐνέργειας τοῦ Θεοῦ (7,11). Μόνο αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία εἶναι ἰκανὴ νὰ ἰσοσταθμίσει τὴ βασικὴ ἐπιθυμία τοῦ Παύλου ποὺ εἶναι γιὰ τὸ Χριστὸ καί, πῶς συγκεκριμένα, γιὰ τὴν κοινωνία μαζί του, «τὴν ἐπιθυμίαν εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι» (Φιλ 1,23), «καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον» (2 Κορ 5,8). Ἡ κραυγὴ τοῦ «ἀνδρὸς ἐπιθυμιῶν», ἡ κραυγὴ «τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Νύμφης» εἶναι: «Ἔρχου» (Ἄπ 22, 17). Γιατί, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νέου ἀνθρώπου, ποὺ βαφτίστηκε στὸ θάνατο καὶ στὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, βρίσκει τὸ ἀποκορύφωμά της στὴν ἐλπίδα γιὰ κοινωνία μὲ

τὸ Θεὸ πὸν διατρέχει ὅλη τὴ Βίβλο.

PMG & JG (ΜΣ)

Πηγή: agiazoni.gr